

ÍNDEX

PÀG.

<u>3</u>	1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS
<u>3</u>	1.1. Propòsit i enfocament
<u>4</u>	1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars
<u>6</u>	1.3. Drets a treballar
<u>6</u>	1.4. Marc legal relacionat
<u>11</u>	2. LA PEL·LÍCULA
<u>11</u>	2.1. Fitxa tècnica breu
<u>11</u>	2.2. Sinopsi de l'argument
<u>12</u>	2.3. Relacions entre la pel·lícula i els drets a treballar
<u>12</u>	2.3.1. Dret a la ciutat
<u>14</u>	2.3.2. Dret a participar en l'elaboració del projecte de ciutat
<u>15</u>	2.3.3. Dret a un urbanisme harmoniós i sostenible
<u>16</u>	2.3.4. Altres drets de la ciutadania
<u>17</u>	3. PROPOSTA PEDAGÒGICA
<u>17</u>	3.1. Plantejament general
<u>17</u>	3.2. Per anar al cinema
<u>19</u>	3.3. Del cinema a l'aula
<u>22</u>	3.4. De l'aula al món
<u>22</u>	3.5. Recull de creacions escolars
<u>22</u>	3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat
<u>23</u>	4. MATERIAL COMPLEMENTARI
<u>23</u>	4.1. Enllaços d'interès
<u>23</u>	4.2. Bibliografia i filmografia

1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS

1.1. Propòsit i enfocament

El Cicle de Cinema de Drets dels Infants 2022-23 proposa afavorir el coneixement i la posada en pràctica del **dret a la ciutat**, entre la població més jove. La idea és promoure la reflexió sobre quines necessitats té la infància i l'adolescència per gaudir dels espais públics de Barcelona, com ara entorns naturals, zones d'esbarjo i per jugar, aire net i sa, punts de trobada i relació, equipaments culturals i esportius, etc.

Fent servir el títol **Barcelona dona molt de joc**, l'Ajuntament de Barcelona pretén desvetllar la consciència que els nens i les nenes, els nois i les noies tenen dret a un entorn amable i amigable, que n'afavoreixi el benestar i la qualitat de vida. Per viure dignament, és imprescindible que els habitants més joves puguin fruitir d'una ciutat i d'un barri on es treballi per a la millora de les condicions socials i ambientals.

L'edició 2022-23 del CCDI ofereix recursos per treballar a l'aula els **drets dels infants** vinculats a **viure en un entorn urbà** que resulti **agradable** i s'adapti plenament a les **seves necessitats**. La font d'inspiració rau a: la Declaració Universal dels Drets Humans, la Convenció sobre els Drets de l'Infant, la Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i la Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona. L'any 1998 l'Ajuntament de Barcelona va impulsar i després va signar la [Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat](#). Basat en el principi de l'equitat, aquest document se sosté en la voluntat d'integrar el lligam social dins l'espai públic, de forma durable.

La pel·lícula per a 3r i 4t d'ESO és el documental **Perifèria**. Es tracta d'un viatge als ecos del passat de Santa Coloma de Gramenet, concebuda com a suburbi de Barcelona, per la despreocupació i la manca de planificació de les administracions locals. Als anys 70 i 80, l'arquitecte Xavier Valls i el veïnat van elaborar el Pla Popular, per transformar l'aglomeració urbanística sorgida de l'especulació franquista en una ciutat digna. Tot plegat ressona encara entre habitants, carrers i places. Hi ha un seguit de joves que agafen el relleu de les lluites veïnals i les adapten als temps actuals.

El recorregut pedagògic va de l'aula al cinema, del cinema a l'aula i de l'aula a la vida quotidiana i a l'entorn dels nois i les noies. Per facilitar-lo, el [web](#) disposa dels materials didàctics, les creacions de l'alumnat, i la informació sobre les projeccions familiars, una sessió adreçada a adolescents, i una altra per a lleure educatiu.

El **Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI)** és un programa educatiu que promou el Departament de Promoció de la Infància de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona, engegat l'any 2000 en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona.

L'edició **2022-23** del CCDI ofereix recursos per treballar a l'aula aquells **drets dels infants** que fan possible un **entorn urbà amable i amigable**.

1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars

1. Competència social i ciutadana

- Reconeixement dels drets individuals i col·lectius. Identificació i rebuig de les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació que afecten persones i col·lectius en el món actual.
- Coneixement de la Declaració Universal dels Drets Humans i d'altres documents de caràcter fonamental i universal i presa de consciència de la seva necessitat i vigència.
- Distinció i relació entre els drets individuals i drets col·lectius i entre els drets i deures, tot reconeixent el seu caràcter universal.
- Reconeixement de la ciutadania en la seva dimensió individual i social. Conceptualització i anàlisi dels principis ètics que estan a la base dels drets, deures i llibertats de les persones i dels col·lectius. Distinció entre normes jurídiques i morals i entre drets cívics i polítics.
- Anàlisi i rebuig de les causes que provoquen situacions de desigualtat, discriminació, marginació i injustícia social en el món, incidint en la privació dels infants del dret a l'educació.
- Identificació, anàlisi i rebuig de situacions d'incompliment dels drets humans a nivell local i global. Coneixement de mecanismes per combatre l'incompliment i la violació dels drets humans. Reflexió crítica sobre les garanties i límits dels drets i les llibertats.
- Conscienciació que cada persona organitza el món i expressa sentiments a partir de la seva llengua i cultura.

2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

- Valoració de la dignitat, la llibertat i la responsabilitat en la presa de decisions, desenvolupant l'autonomia personal i l'autoestima.
- Valoració de la diversitat de les relacions afectives i sexuals des del respecte, la confiança, la igualtat i la capacitat de decisió, rebutjant els prejudicis i estereotips i les relacions basades en el domini de l'altre.
- Acceptació crítica de la identitat i els interessos personals, mostrant una actitud oberta a la transformació positiva.
- Identificació dels trets constitutius de la pròpia identitat, inclosa la identitat de gènere. Valoració dels interessos personals, del benestar propi i dels altres. Expressió i gestió de les pròpies emocions i autogestió de les pròpies conductes.
- Identificació i rebuig de comportaments i actituds discriminatòries (sexistes, misògines, homofòbiques, xenòfobes, de preponderància de la força física) en els diferents àmbits relacionals escolars i en les relacions personals i socials.

1. Competència social i ciutadana.
2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria.
3. Competència d'aprendre a aprendre.
4. Competència digital.
5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
6. Competència artística i cultural.

- Desenvolupament de la capacitat crítica i la iniciativa personal per assumir la responsabilitat que implica l'ús de la llibertat d'elecció en la presa de decisions morals, identificant els diferents tipus de raonament implicats i reconeixent les coherències i contradiccions entre els judicis i les accions.
- Identificació de l'existència d'una consciència ètica, capaç d'orientar l'acció de manera lliure i racional i en el context de les llibertats i drets humans. Aplicació d'aquests principis amb una actitud responsable, solidària i cooperativa.

3. Competència d'aprendre a aprendre

- Desplegament d'una capacitat d'anàlisi i raonament que contribueixi a aprendre a buscar, seleccionar i utilitzar la informació de manera sistemàtica i crítica; i, alhora, a desenvolupar la capacitat d'empatia per comprendre la diversitat existent en el món.
- Participació activa en el disseny d'alternatives a problemes quotidians, socials i polítics, a través del treball cooperatiu i amb una actitud dialogant.
- Identificació i rebuig de situacions d'incompliment dels drets humans i de la infància a nivell global, i anàlisi de la situació a l'entorn proper, per mitjà de l'observació i la interpretació crítica de la realitat.

4. Competència digital

- Desenvolupament de diverses habilitats tot usant distints suports, incloent-hi la utilització de les TIC com a element essencial.
- Obtenció d'un bon domini de tots els llenguatges bàsics i de les seves pautes de descodificació, transferència i aplicació.

5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual

- Qüestionament i l'anàlisi crítica dels missatges audiovisuals de diferents mitjans de comunicació, per superar prejudicis i consolidar el pensament propi.
- Adquisició de coneixements i habilitats per saber comunicar oralment, per escrit i amb els llenguatges audiovisuals.

6. Competència artística i cultural

- Introducció del gust per la cultura cinematogràfica i la seva relació amb les arts.
- Anàlisi de films documentals o de ficció com a fonts històriques i llenguatges expressius que proporcionen diferents referents estètics i interpretacions de la realitat.
- Impuls de projectes artístics i creació col·lectiva de produccions visuals i audiovisuals de forma cooperativa i/o col·laborativa.

1. Aprendre a ser i actuar d'una manera cada vegada més autònoma.
2. Aprendre a pensar i a comunicar.
3. Aprendre a descobrir i tenir iniciativa.
4. Aprendre a conviure i habitar el món.

1.3. Drets a treballar

1. Dret dels infants a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.
2. Dret dels infants a una ciutat amable, on es garanteixi l'harmonia entre habitatge i espais d'ús col·lectiu.
3. Dret dels infants a participar en l'elaboració del projecte de ciutat.

1.4. Marc legal relacionat

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Article 12.1. Els estats membres han d'assegurar a l'infant amb capacitat de formar un judici propi el dret a manifestar la seva opinió en tots els afers que l'afectin. Les opinions de l'infant han de ser tingudes en compte segons la seva edat i maduresa.

Article 27.1. Els estats membres reconeixen el dret de tots els infants a un nivell de vida adequat al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

Article 31.1. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant al descans i a l'esplai, a lliurar-se al joc i a les activitats d'esbarjo adequades a la seva edat, i a participar lliurement en la vida cultural i les arts.

1. Dret dels infants a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.

2. Dret dels infants a una ciutat amable, on es garanteixi l'harmonia entre habitatge i espais d'ús col·lectiu.

3. Dret dels infants a participar en l'elaboració del projecte de ciutat.

Article 31.2. Els estats membres han de respectar i promoure el dret de l'infant a participar plenament en la vida cultural i artística i han d'afavorir oportunitats de participació en activitats culturals, artístiques, recreatives i d'esplai.

Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat

Article I. Dret a la ciutat

1. La ciutat és espai col·lectiu que pertany a tots els seus habitants, que tenen dret a trobar-hi les condicions per a la seva realització política, social i ecològica, cosa que comporta assumir també deures de solidaritat.
2. Les autoritats municipals fomenten, amb tots els mitjans de què disposen, el respecte de la dignitat de tots i la qualitat de vida dels seus habitants.

Article III. Dret a la llibertat cultural, lingüística i religiosa

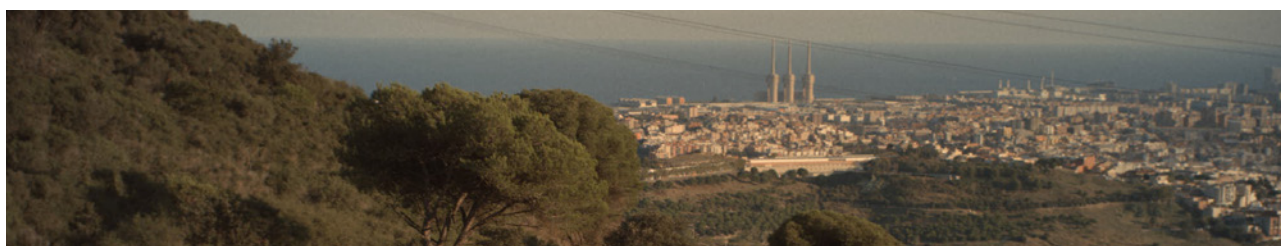
2. Tots els ciutadans i ciutadanes tenen el dret a exercir la seva llibertat lingüística i religiosa. Les autoritats municipals, en col·laboració amb les altres administracions, fan tot allò necessari per tal que els infants de grups lingüístics minoritaris puguin estudiar la seva llengua materna.

Article V. Deure de solidaritat

1. La comunitat local està unida per un deure de solidaritat recíproca. Les autoritats locals hi participen i fomenten el desenvolupament i la qualitat dels serveis públics.
2. Les autoritats municipals afavoreixen la creació de xarxes i associacions de solidaritat entre ciutadans i ciutadanes, i controlaran la bona execució dels deures públics.

Article VIII. Dret a la participació política

3. Al marge de les eleccions periòdiques que estan destinades a renovar les instàncies municipals, es fomenta la participació democràtica. A aquest efecte, els ciutadans i ciutadanes i les seves associacions poden accedir als debats públics, interpel·lar les autoritats municipals pel que fa als reptes que afecten l'interès de la col·lectivitat local i expressar les seves opinions, o bé de manera directa mitjançant un referèndum municipal, o bé a través de les reunions públiques i l'acció popular.

Article X. Protecció de la vida privada i familiar

1. La ciutat protegeix el dret a la vida privada i familiar (...).
4. En el marc del respecte de la llibertat d'elecció en l'àmbit educatiu, religiós, cultural i polític, les autoritats locals adopten totes les mesures necessàries per protegir la infància i la joventut i afavorir l'educació sobre les bases de la democràcia, la tolerància i la possibilitat de plena participació en la vida de la ciutat.

Article XVI. Dret a l'habitatge

1. Tots els ciutadans i ciutadanes tenen dret a un habitatge digne, segur i salubre.

Article XIX. Dret a un urbanisme harmoniós i sostenible

1. Els ciutadans i ciutadanes tenen dret a un desenvolupament urbanístic ordenat que garanteixi una relació harmoniosa entre l'hàbitat, els serveis públics, els equipaments, els espais verds i les estructures destinades als usos col·lectius.
2. Les autoritats municipals duen a terme, amb la participació dels ciutadans i ciutadanes, una planificació i una gestió urbanes que assoleixin l'equilibri entre l'urbanisme i el medi ambient.
3. En aquest marc, es comprometen a respectar el patrimoni natural, històric, arquitectònic, cultural i artístic de les ciutats i a promoure la rehabilitació i la reutilització del patrimoni construït, per tal de reduir les necessitats pel que fa a les noves construccions i al seu impacte en el territori.

Article XX. Dret a la circulació i la tranquil·litat a la ciutat

1. Les autoritats locals reconeixen el dret dels ciutadans i ciutadanes a tenir mitjans de transport compatibles amb la tranquil·litat a la ciutat. A aquest efecte, afavoreixen transports públics accessibles a tothom segons un pla de desplaçaments urbans i interurbans. (...).

Article XXI. Dret al lleure

2. Les autoritats locals garanteixen l'existència d'espais lúdics de qualitat oberts a tots els infants sense discriminació.

Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

Títol preliminar

Article 1. Objecte

1. Barcelona és una ciutat de convivència que es fonamenta en la responsabilitat, la pluralitat, la diversitat, la tolerància i el respecte dels drets humans, i la promoció de les condicions per a la realització lliure i plena de la persona.

Article 8. Participació a la vida política municipal

1. L'Ajuntament ha de facilitar la participació de totes les persones en la vida local.

6. El veïns i les veïnes de Barcelona tenen dret a exercir la iniciativa popular, presentant propostes d'acords, actuacions o projectes normatius en matèries de la competència municipal.

Article 9. Participació en els afers municipals

1. Totes les persones tenen dret a participar en els afers municipals. L'Ajuntament ha de garantir l'existència de procediments i òrgans adients per a l'efectiva participació de totes les persones a l'àmbit del municipi en el seu conjunt i també als districtes i barris.

Capítol 2. Drets socials

Article 14. Protecció de la salut

3. En relació amb la salut comunitària, l'Ajuntament ha de:

- Promoure la preservació, la restauració i la millora del medi ambient urbà.
- Promoure la protecció de la salubritat pública i la qualitat de l'espai urbà.

Article 18. Habitatge

L'Ajuntament té com a objectiu prioritari que tots els veïns i veïnes de la ciutat puguin gaudir del seu dret a un habitatge digne, assequible i accessible. Amb aquesta finalitat, d'acord amb les seves competències i en col·laboració amb la resta d'administracions públiques:

- Desenvoluparà un pla d'habitatge amb criteris de cohesió social, d'accessibilitat universal i d'eficiència ecològica, que tindrà en compte la funció social de l'habitatge.
- Crearà un parc d'habitatges assequibles destinats a polítiques socials.
- Impulsarà la construcció d'habitatges amb protecció oficial.
- Impulsarà l'ús, la conservació, la rehabilitació, la reforma i la renovació del parc d'habitatges, tot vetllant per la seva habitabilitat.
- Potenciarà la participació de les cooperatives d'habitatge i de les entitats de caràcter social i assistencial en les polítiques d'habitatge.

Legislació autonòmica i local que regula els drets dels infants:

1. Catalunya

[Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència \(íntegra\).](#)

2. Barcelona

[Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona \(íntegra\).](#)

- f) Vetllarà per la transparència del mercat immobiliari i per assegurar la informació i protecció dels usuaris i usuàries d'habitatges.
- i) Combatrà l'assetjament immobiliari.

Capítol 3. Equitat i accions positives

Article 22. Infants i adolescents

Totes les persones menors d'edat tenen dret a tenir condicions d'existència que els permetin el seu desenvolupament integral.

En particular:

- b) Han de tenir garantits els recursos socials per al ple desenvolupament físic, mental, intel·lectual i ètic.
- c) Tenen dret a opinar i a expressar-se.
- e) Tenen el dret a participar en l'elaboració del projecte de ciutat.

Capítol 5. Drets i deures ambientals

Article 31. Medi ambient de qualitat i entorn urbà sostenible

1. Totes les persones tenen dret a un medi ambient que permeti una bona qualitat de vida a la ciutat i, en particular, que l'hàbitat sigui lliure de residus i de contaminació atmosfèrica, acústica i lumínica. (...).

3. L'Ajuntament de Barcelona té el deure de preservar i millorar el medi ambient i de potenciar la cultura mediambiental, incloent-hi els hàbits de reutilització i de reciclatge. Així mateix, l'Ajuntament garantirà l'accessibilitat a l'espai públic.

Article 32. Mobilitat accessible i de qualitat

1. Totes les persones tenen dret a un sistema de mobilitat, pública i privada, i a un transport públic de qualitat i accessible que permeti arribar a totes les zones residencials, comercials i industrials, així com als punts d'interès general del municipi. Aquest sistema ha d'afavorir el desplaçament en mitjans poc contaminants.

2. LA PEL·LÍCULA

2.1. Fitxa tècnica breu

Títol original: *Perifèria*

Direcció: Xavi Esteban i Odei A. Etxearte

Realització i producció executiva: Èrika Sánchez

Guió: Xavi Esteban, Odei A. Etxearte, Èrika Sánchez i Xavi Valls

País de producció: Espanya

Any d'estrena: 2020

Durada: 83 minuts

Llargmetratge documental

Versió original

2.2. Sinopsi de l'argument

Els dos fills de l'arquitecte i urbanista Xavier Valls, que va morir a l'atemptat d'ETA a Hipercor de l'any 1987, obren el seu arxiu personal i professional. L'objectiu és reviure l'activitat del seu pare com a impulsor del Pla Popular, que va transformar Santa Coloma de Gramenet als anys setanta i vuitanta del segle passat.

Des d'aquesta òptica i amb el testimoni d'altres veïns i veïnes, el documental explica com la mobilització popular va aconseguir transformar l'aglomeració caòtica d'habitatges en una trama urbana racionalitzada. Gràcies als coneixements tècnics de Xavier Valls, aquell suburbi construït per acollir la immigració dels anys seixanta va esdevenir una ciutat de cap a peus. Els veïns i les veïnes recorden com es van trobar vivint en uns barris sense ni tan sols clavegueram, amb els carrers sense asfaltar, amb escassa comunicació amb Barcelona (on havien d'anar a treballar), i sense cap mena de serveis ni d'equipaments públics.

El relat posa de manifest com l'arquitecte Xavier Valls, de manera enèrgica, solidària i pedagògica, va anar recollint i ordenant les propostes del veïnat fins a concretar-les en el Pla Popular, que donaria lloc a la Santa Coloma de Gramenet actual. Això fou possible gràcies al fet que, amb l'arribada de la democràcia, els moviments socials van entrar a l'Ajuntament, des d'on es va poder gestionar el nou projecte urbanístic.

A partir d'aquí, el documental passa a una reflexió sobre el present de la ciutat. Transformada pels efectes de migracions arribades a Santa Coloma de Gramenet des d'arreu del món, aquesta aglomeració urbana ara es troba immersa en les dinàmiques de la globalització financera i immobiliària. Això suposa un atac al model de ciutat proposat en el Pla Popular, i l'obre a un

2. LA PEL·LÍCULA

fenomen de gentrificació que pateixen, molt especialment, les comunitats nouvingudes.

Aquí prenen protagonisme tres iniciatives de joves de la ciutat: la d'una adolescent que vol organitzar classes de hip-hop, la d'una comunitat d'okupes que es mobilitza per defensar el barri vell, i la d'una jove que s'integra en un moviment veïnal que té cura de l'entorn natural de Santa Coloma de Gramenet. Totes tres històries serveixen de mostra d'una voluntat de dignificació dels barris de la ciutat, i de compromís amb la comunitat. Per tant, es proposen com a herència de l'esperit reivindicatiu i ètic dels primers habitants d'aquest suburbi de Barcelona.

[Tràiler](#)

2.3. Relacions entre la pel·lícula i els drets a treballar

2.3.1. Dret a la ciutat

El dret a la ciutat és relativament nou i està inclòs dins dels anomenats *drets emergents*, que no són contemplats per la normativa clàssica de drets humans. Aquest principi es reivindica des de fa poc a resultes de l'evolució de la humanitat, cada cop més concentrada en tot tipus d'aglomeracions urbanes. El document que defineix el dret a la ciutat és fruit d'una iniciativa de Barcelona de l'any 1998, que va cristal·litzar en la [Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat](#) (2000), signada hores d'ara per més de 400 ciutats del continent.

Aquesta carta sorgeix de la percepció que el desenvolupament de les societats durant els darrers anys, estretament lligat al fenomen de la globalització, té conseqüències negatives en la vida de la població urbana. És així en termes polítics, econòmics, mediambientals, de salut, d'habitatge, de mobilitat, etc. Això suposa un greu perjudici per al benestar de les persones que viuen a les ciutats. Per tant, era gairebé imprescindible que les administracions locals es comprometessin a treballar per garantir unes condicions de vida dignes per a tots els ciutadans i les ciutadanes.

Perifèria mostra el cas extrem d'una ciutat que ha hagut de lluitar per convertir-s'hi. Inicialment es va concebre com un suburbi d'habitatges sense cap mena d'estructuració urbanística. La Santa Coloma de Gramenet dels anys seixanta i setanta del segle passat va veure com la població es multiplicava per deu durant aquests vint anys. Aleshores ni tan sols ofería les mínimes infraestructures d'habitabilitat, com ara carrers urbanitzats, sistema de

Perifèria mostra el cas extrem d'una ciutat que ha hagut de lluitar per convertir-s'hi. Inicialment es va concebre com un suburbi d'habitatges sense cap mena d'estructuració urbanística. La Santa Coloma de Gramenet dels anys seixanta i setanta del segle passat va veure com la població es multiplicava per deu durant aquests vint anys. Aleshores ni tan sols ofería les mínimes infraestructures d'habitabilitat.

2. LA PEL·LÍCULA

clavegueram, accessibilitat, etc. Ni molt menys, comptava amb els equipaments i els serveis públics bàsics, com per exemple: centres de salut, escoles, centres socials, parcs, biblioteques, etc. No era un lloc on la ciutadania pogués desenvolupar un projecte de vida de mínims i, encara menys, amb certa dignitat.

En aquella època, Santa Coloma de Gramenet creixia sota la pulsio de l'expansionisme immobiliari, mogut per l'especulació de propietaris de terreny, promotors i constructors, amb la conivència total de les administracions. Aquell model de *desarrollismo* franquista presenta fins i tot força similituds amb la pressió que pateixen moltes ciutats actuals. **Perifèria** planteja paral·lismes entre les dues etapes de fort *assetjament urbanístic* dins de l'àrea metropolitana de Barcelona, bastint un pont entre les dues generacions de joves: aquella de cinquanta anys enrere i la del moment present.

No és casualitat que l'experiència exemplar del [Pla Popular](#) que va impulsar l'arquitecte Xavier Valls es plantegi com a font d'inspiració per a les lluites d'avui dia. Si bé els problemes a què s'enfronta la joventut d'ara són diferents dels d'aleshores, no ho són tant les conseqüències sobre la població. Preus de lloguer abusius, manca d'interès per rehabilitar finques antigues i pressió turística són problemàtiques amb resultats equiparables als del passat. D'aquí se'n desprenen, per exemple, dificultats d'emancipació, marginalitat, expulsio encara més a la perifèria, etc.

El film posa en evidència com és d'important que els interessos de la ciutadania siguin tinguts en compte per damunt dels simplement econòmics o polítics, i que els ajuntaments adoptin compromisos, sobretot envers la població en situació de vulnerabilitat. Com es menciona en el documental: "Mirant les façanes de cases i blocs de pisos d'una ciutat, pots interpretar la història d'aquella ciutat". Està clar que els blocs de Can Franquesa, La Guinardera i Singuerlín expliquen una història d'explotació, de condicions de vida dures, de lluites de gent humil i treballadora a la qual se li neguen unes condicions de vida dignes.

En bona part dels barris ubicats a la perifèria barcelonina, es donen situacions i històries molt similars. L'exposició [Habitar Barcelona. Reptes, combats i polítiques al segle XX](#) del Museu d'Història de Barcelona (MUHBA) ressegueix un seguit d'etapes de les polítiques d'habitatge, les quals han condicionat el dret a la ciutat per al gruix de la població. El vídeo que forma part de la mostra i que es titula [Els reptes de l'habitatge al segle XX a Barcelona](#) exposa clarament les conseqüències d'aquestes polítiques en la quotidianitat de la ciutadania i en la configuració d'una tipologia determinada de trama urbana.

El film posa en evidència com és d'important que els interessos de la ciutadania siguin tinguts en compte per damunt dels simplement econòmics o polítics, i que els ajuntaments adoptin compromisos, sobretot envers la població en situació de vulnerabilitat. Com es menciona en el documental: "Mirant les façanes de cases i blocs de pisos d'una ciutat, pots interpretar la història d'aquella ciutat".

2. LA PEL·LÍCULA

2.3.2. Dret a participar en l'elaboració del projecte de ciutat

A l'època de la dictadura franquista, les possibilitats de participació en la vida col·lectiva eren nul·les, fora de l'estreta llera de possibilitats que el règim oferís, completament dirigides i jerarquitzaes. És extraordinari el moviment veïnal de Santa Coloma de Gramenet que mostra **Perifèria**, ja que va fer front al pla urbanístic oficial (el Pla Comarcal), el qual sotmetia la ciutat a la categoria de suburbi de la metròpoli barcelonina. La gent també es va mobilitzar per impedir més edificacions descontrolades i exigir la construcció d'equipaments públics. Com recorda una veïna en el film, aquest activisme va tenir conseqüències, perquè les persones que en formaven part eren controlades per la policia i, en alguns casos, van patir represàlies. Aquesta vulneració del dret de participació fou connatural a la dictadura franquista.

També és exemplar l'experiència d'elaboració d'un pla urbanístic alternatiu a l'oficial, dissenyat pels veïns i les veïnes, gràcies a l'impuls i la supervisió tècnica de l'arquitecte i urbanista Xavier Valls. El [Pla Popular](#) de Santa Coloma de Gramenet és una experiència pionera de participació ciutadana en l'elaboració d'un projecte de ciutat. A diferència de tantes iniciatives de base que acaben en no res per manca de compromís polític, el fet que l'elaboració del Pla Popular coincidís amb el principi de la democràcia a Espanya va fer que els moviments socials que l'havien impulsat guanyessin les primeres eleccions municipals (sota l'ombrel·la del PSUC), i comencessin a aplicar-lo.

La pel·lícula enllaça aquesta memòria històrica de Santa Coloma de Gramenet amb el present, en concret amb tres experiències protagonitzades per joves. Com a veïns i veïnes de la ciutat, volen contribuir a millorar-la, i exerceixen el seu dret a participar en iniciatives locals de base. Són les dues noies que organitzen un taller de hip-hop, el grup que okupa un casalot vell i organitza activitats socioculturals per al veïnat, i la noia que col·labora com a voluntària amb una entitat que té cura de l'entorn natural que envolta la ciutat. Tant el fet que els i les joves participin en la reunió veïnal on es recorda els temps de creació del Pla Popular com la seqüència final en què alguns dels personatges (joves i grans) s'entrecreuen a diferents espais urbans (mercat, autobús...) teixixen un pont entre dues generacions.

Aquestes escenes de **Perifèria** simbolitzen la continuïtat en el compromís de la ciutadania. Posen de manifest el rol clau dels moviments de base i de l'organització veïnal, a l'hora de lluitar per la dignificació de Santa Coloma de Gramenet, o bé de qualsevol altra ciutat o barri.

La pel·lícula enllaça aquesta memòria històrica de Santa Coloma de Gramenet amb el present, en concret amb tres experiències protagonitzades per joves. Com a veïns i veïnes de la ciutat, volen contribuir a millorar-la, i exerceixen el seu dret a participar en iniciatives locals de base.

2.3.3. Dret a un urbanisme harmoniós i sostenible

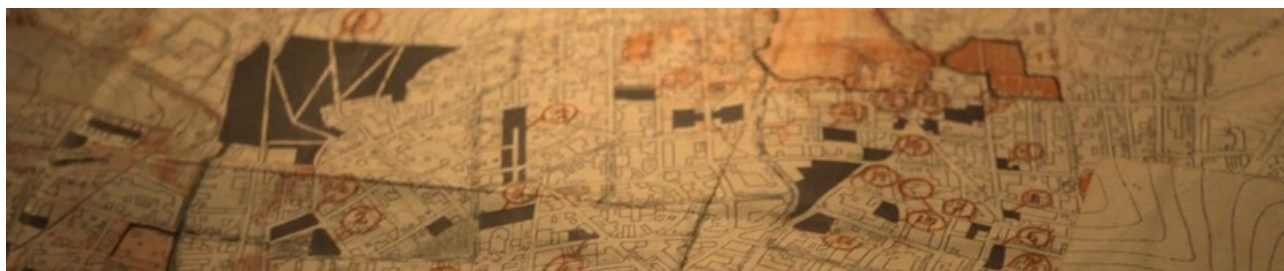
Mitjançant les aportacions del veïnat al [Pla Popular](#), **Perifèria** relata la lluita continuada per transformar una zona metropolitana, concebuda com a suburbi de Barcelona, en una ciutat autònoma: Santa Coloma de Gramenet. Des d'un inici, hi va jugar un paper clau la revista [Gramma](#), creada l'any 1968 a iniciativa de les parròquies progressistes del municipi. Aquesta publicació va resultar una eina importantíssima de conscienciació de la població. L'any 1972 va treure un número especial contra el Pla Comarcal i s'hi podia llegir: "El suburbi, més que un fet estètic (brut, lleig, incòmode), és un fet ètic, és a dir, injust". Aquesta oposició frontal a la planificació franquista va ser el germen del Pla Popular.

El documental recorda com, d'entrada, cada barri tenia les mateixes reivindicacions: escola, serveis sanitaris, zones de lleure, un parc, etc.. I exposa com Xavier Valls els va haver d'explicar que això no era possible. Calia elaborar conjuntament una planificació. Amb l'objectiu de satisfer totes les necessitats i mancances, el pla havia de contemplar tots els serveis i equipaments de manera racional urbanísticament i factible econòmicament.

A la reunió veïnal de reflexió sobre el passat i el present de Santa Coloma de Gramenet, **Perifèria** recull com, hores d'ara, la ciutat torna a patir una forta pressió immobiliària. Sembla com si la memòria col·lectiva fallés i bona part de la població no recordi la històrica lluita que va dur a terme per assolir un entorn prou digne. El film apunta fins i tot una gran paradoxa: antigues famílies nouvingudes de classe treballadora, un cop convertides en propietàries d'habitatges, formen part de dinàmiques especulatives, simplement per obtenir-ne un benefici econòmic. Un participant a la reunió que va viure el Pla Popular argumenta que, de nou, cal tornar a pensar la ciutat més enllà de la raó immobiliària. Aquesta raó, segons el fill gran de Xavier Valls, "ho depreda tot".

Per contrarestar les tendències més abusives, entren en joc els i les joves okupes, amb iniciatives per *salvar* el barri vell. Intenten evitar la construcció recurrent de noves edificacions, per fer front a la gentrificació i minorar els canvis de la trama social de la ciutat.

*Mitjançant les aportacions del veïnat al [Pla Popular](#), **Perifèria** relata la lluita continuada per transformar una zona metropolitana, concebuda com a suburbi de Barcelona, en una ciutat autònoma: Santa Coloma de Gramenet. Des d'un inici, hi va jugar un paper clau la revista [Gramma](#), creada l'any 1968 a iniciativa de les parròquies progressistes del municipi. Aquesta publicació va resultar una eina importantíssima de conscienciació de la població.*

2. LA PEL·LÍCULA

El treball voluntari de la jove que, a **Perifèria**, neteja l'entorn natural de Santa Coloma de Gramenet contribueix a preservar el paisatge original. Tal com Xavier Valls diu en una gravació que recupera el documental, la imatge que ell guardava de quan va arribar-hi, als anys seixanta, era d'una zona plena de natura i encara salvatge. Malgrat les edificacions que hi ha anat superposant el pas del temps, la part muntanyosa de la ciutat manté moltes zones verges. La idea ara és conservar-les i integrar-les a la vida urbana. Aquest és l'objectiu del grup veïnal on participa la noia, en una experiència intergeneracional força interessant.

2.3.4. Altres drets de la ciutadania

La pel·lícula **Perifèria** mostra diferents escenes que posen de manifest la vulneració d'altres drets. Les conseqüències que se'n deriven afecten a la població de Santa Coloma de Gramenet en l'actualitat:

- Dret al respecte de la diversitat cultural: Una de les noies protagonistes, la Fàtima, és d'origen magrebí i té una conversa en àrab amb una amiga de la seva mare. Aquesta dona explica a la jove que la policia acusa d'okupes a ella i la seva família, tot i disposar d'un contracte de lloguer. Afirmar que creu que volen desallotjar-los i portar-los a un altre barri, en contra de la seva voluntat. Aquest és un exemple ben clar d'acció de mòbing immobiliari i de discriminació.

- Dret a la participació dels infants en activitats culturals: L'amiga d'aquesta noia, la Jamie, també racialitzada, se sent molt arrelada a Santa Coloma de Gramenet. Porta de cap la iniciativa d'organitzar un taller de hip-hop per cobrir una mancança d'oferta cultural que considera que hi ha a la ciutat. Així s'evitaria que els i les adolescents hagin d'anar fins a Barcelona a aprendre a ballar.

- Dret a l'educació: Precisament la noia magrebina ha canviat el centre educatiu local per un institut a Barcelona: "Diuen que el nivell és millor allà!". En la conversa amb l'amiga de la seva mare, es mostra preocupada per si podrà pagar cada mes la targeta de metro. El transport públic i la mobilitat interurbana són també serveis molt reivindicats en aquesta ciutat de l'àrea metropolitana, de sempre i encara ara.

Mitjançant aquestes històries protagonitzades per joves, **Perifèria** fa una aproximació al fet que el dret a la ciutat implica també recollir les seves demandes i mirades. Així ho estableix la pedagogia de [La ciutat dels infants](#) de [Francesco Tonucci](#), que posa en valor [l'espai públic com a element clau](#) on realitzar les necessitats i els somnis que tenen.

*El treball voluntari de la jove que, a **Perifèria**, neteja l'entorn natural de Santa Coloma de Gramenet contribueix a preservar el paisatge original. Tal com Xavier Valls diu en una gravació que recupera el documental, la imatge que ell guardava de quan va arribar-hi, als anys seixanta, era d'una zona plena de natura i encara salvatge. Malgrat les edificacions que hi ha anat superposant el pas del temps, la part muntanyosa de la ciutat manté moltes zones verges. La idea ara és conservar-les i integrar-les a la vida urbana. Aquest és l'objectiu del grup veïnal on participa la noia, en una experiència intergeneracional força interessant.*

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.1. Plantejament general

La seqüència didàctica que proposem al voltant de la pel·lícula **Perifèria** es conforma de cinc moments educatius complementaris:

1. Activitat prèvia a l'aula (1 hora).
2. Anada al cinema per participar a la sessió de projecció.
3. Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 6 hores, com a màxim).
4. Acció de compartir al [web](#) les creacions de cada grup classe.
5. Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn.

3.2. Per anar al cinema

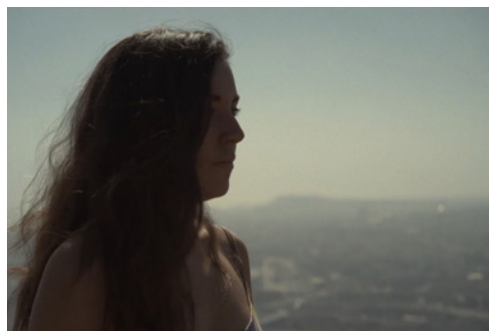
Abans d'anar al cinema amb el vostre grup classe, us suggerim portar a terme una activitat a l'aula d'una hora de durada. Us proposem dos enfocaments per triar el que més us convingui o bé idear-ne un altre:

1. Escriitura d'un rap sobre la ciutat

Convé començar presentant l'activitat i distribuint el grup classe en cinc o sis equips el més equitatiu possible, per facilitar el treball conjunt (5'). Cada subgrup passa per tres etapes de reflexió creativa, amb la idea d'escriure l'estrofa de la tornada d'un rap. S'aconsella començar amb una pluja d'idees compartida, però de la qual cada equip prendrà notes (15'):

1. Quins espais de Barcelona ens fan la vida més agradable? Què trobem a faltar-hi per gaudir plenament de la ciutat? I què ens hi sobra?
2. Quins avantatges i quins desavantatges té viure a Barcelona?
3. Enumereu les necessitats bàsiques per tenir una bona vida en una gran ciutat. Comenteu-les breument.
4. Quines dificultats sol tenir una part de la ciutadania per accedir a una vida digna? Quines solucions hi proposeu?

Tot seguit, cada subgrup disposarà d'una estona per debatre en quines qüestions vol centrar l'estrofa del seu rap (10'). En base a al consens obtingut, cada equip començarà a acordar i a escriure les rimes. La idea és que en surti una petita creació pròpia que deixi entreveure el seu punt de vista sobre la ciutat on viuen (15').

1. Quins espais de Barcelona ens fan la vida més agradable? Què trobem a faltar-hi per gaudir plenament de la ciutat? I què ens hi sobra?

2. Quins avantatges i quins desavantatges té viure a Barcelona?

3. Enumereu les necessitats bàsiques per tenir una bona vida en una gran ciutat. Comenteu-les breument.

4. Quines dificultats sol tenir una part de la ciutadania per accedir a una vida digna? Quines solucions hi proposeu?

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Com que en una sola hora de classe no donarà temps a organitzar una posada en comú, la proposta és recollir totes les estrofes en forma de *collage*, ja sigui en una cartolina gran o en una diapositiva que s'exposi a la pissarra digital. Si dona temps, es pot escoltar el rap *Pa mi barrio (me duele)*, element central del film.

En acabar l'activitat convé fer una reflexió de tancament que es troba explicada [en el punt 3 d'aquest apartat](#).

2. Dinàmica de frases provocadores

Es tracta d'una dinàmica basada en l'acció i el moviment dels i les participants que serveix per motivar la reflexió sobre les qüestions plantejades. Cal disposar d'un espai lliure d'obstacles per facilitar la mobilitat, dues cartolines grans penjades als dos extrems de l'espai (una diu 100% d'acord i l'altra 100% en desacord), i les frases provocadores apuntades en cartolines per separat.

Com a frases provocadores al voltant de la pel·lícula *Perifèria*, us proposem:

1. És complicat fer participar el veïnat del projecte de ciutat.
2. Aconseguir un habitatge digne per a tota la població sempre serà quelcom impossible.
3. Les entitats veïnals solen obrir les portes als i les joves, per tal que facin les seves propostes d'activitats.
4. L'entorn natural de les ciutats és un tema a tenir en compte a l'hora d'aprovar una planificació urbanística determinada.

També en podeu fer servir només tres o canviar-ne alguna.

Per començar la sessió, el professorat fa una presentació de la dinàmica i contextualitza la pel·lícula *Perifèria* (5). Tothom està dret, el/la docent llegeix o mostra la primera frase provocadora, i l'alumnat se situa a l'espai seguint l'eix: estic 100% d'acord o estic 100% en desacord. És possible que hi hagi alumnes que estiguin parcialment d'acord, llavors s'hauran de situar pel mig, cadascú en funció del seu grau d'acord o desacord. Quan tothom ha trobat el seu lloc en base a la primera frase, comença el debat: qui s'hagi posicionat en contra ha d'intentar convèncer l'alumnat a favor i viceversa. També convé que prenguin la paraula els i les alumnes situats al mig (10').

Amb cada frase, el professorat hauria d'apuntar tant la disposició general (nombre i percentatges aproximats de la situació de l'alumnat) com també les opinions que surten durant el debat. Abans de passar a la frase següent, es recomana fer un resum en un minut del debat generat.

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context de la pel·lícula i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes.

1. És complicat fer participar el veïnat del projecte de ciutat.

2. Aconseguir un habitatge digne per a tota la població sempre serà quelcom impossible.

3. Les entitats veïnals solen obrir les portes als i les joves, per tal que facin les seves propostes d'activitats.

4. L'entorn natural de les ciutats és un tema a tenir en compte a l'hora d'aprovar una planificació urbanística determinada.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

És important dedicar uns 12' minuts a cada frase provocadora, des de l'enunciat fins a les conclusions passant per la disposició de l'alumnat en l'espai i el debat. Això vol dir una dedicació total de 48' per a totes quatre. Si no es disposa d'aquest temps, es poden triar tres de les frases.

3. En acabar l'activitat

Després de portar a terme l'activitat escollida convé fer una reflexió de tancament. Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació que realitzarà cada grup classe a la sala de cinema. Per tant, cal seleccionar dos portaveus, preferiblement un noi i una noia (10'). Al final de la sessió, és recomanable que el professorat presenti la sinopsi i el [tràiler](#) del film **Perifèria** (5').

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context de la pel·lícula i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes. Així mateix, és una bona oportunitat per extreure els elements claus que, en veu de dos portaveus, cada grup classe aportarà a la posada en comú.

3.3. Del cinema a l'aula

Quines qüestions condicionen una bona participació en l'elaboració del projecte de ciutat?

Després d'anar a veure la pel·lícula, proposem portar a terme una activitat de creació a l'aula. En primer lloc, cal subdividir el grup classe en quatre equips de treball. Tot seguit, és important que cada subgrup triï quin aspecte vol tractar dels drets dels infants reflectits a **Perifèria**:

1. Dret dels infants a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.
2. Dret dels infants a una ciutat amable, on es garanteixi l'harmonia entre habitatge i espais d'ús col·lectiu.
3. Dret dels infants a participar en l'elaboració del projecte de ciutat.

Us suggerim que cada equip busqui com plasmar la defensa del tema escollit en forma d'espot de campanya de sensibilització. Aquesta acció promocional pot concretar-se en un cartell, una peça d'àudio o un vídeo. Cada format ofereix unes possibilitats diferents que poden influir en la tria final, per part de cada subgrup. El llenguatge audiovisual permetrà treballar més les emocions, i la concreció gràfica, la força intrínseca d'un eslògan.

*Després de fer l'activitat escollida convé fer una reflexió de tancament. Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació que farà cada grup classe a la sala de cinema. Al final de la sessió, el professorat pot presentar la sinopsi i el [tràiler](#) del film **Perifèria**.*

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Per iniciar el procés creatiu, cada grup trasllada seqüències clau de la pel·lícula **Perifèria** a qüestions que vulguin tractar en la seva proposta final. A continuació, cada equip fa una immersió en els aspectes que abordarà dels drets dels infants relacionats amb assolir una ciutat amable i amigable: pensa i defineix un eslògan de campanya per defensar-los. Un cop acotat l'eslògan, ha d'escollir el format de la campanya: cartell, peça d'àudio o vídeo.

Per als cartells, es pot fer servir un full DIN-A3 o bé una cartolina. Després caldrà fotografiar-los o bé escanejar-los abans de compartir-los al [web](#). Els cartells es poden treballar amb la tècnica plàstica que es consideri més adient. En el cas de les peces d'àudio o els vídeos, es recomana fer servir un dispositiu mòbil accessible (telèfon, tauleta, càmera, etc.). La gravació anirà bé plantejar-la en fals directe (tot seguit) o bé gravant fent servir la pausa.

Per publicar-les al [web](#), es pot triar entre enviar per separat les campanyes de sensibilització dels equips de cada grup classe, o bé ajuntar-les totes en una sola presentació en format digital.

És possible desenvolupar aquesta activitat en una sola sessió d'una hora de classe si prèviament s'organitzen els equips, es tria quina temàtica tracta cadascun i s'orienten els temes amb les qüestions sorgides en el visionat del film i la posada en comú. A la primera part de la sessió, els quatre subgrups dissenyen les campanyes de sensibilització i durant l'altra realitzen cada una de les creacions, bé sigui en forma de cartell, peça d'àudio o vídeo.

Recomanem que l'activitat de creació a l'aula adopti un tractament transversal al currículum i es desplegui en diverses sessions. La durada ideal és entre un mínim de tres i un màxim de sis hores lectives. Així es dona pes als drets a treballar i l'anàlisi del film, la reflexió individual i col·lectiva, l'elaboració i posada en comú de les creacions en grup, i la recollida d'idees al llarg del procés.

QUADRE RESUM: DEL CINEMA A L'AULA*

DURADA	PROCEDIMENTS	CONTINGUTS
1 hora	Creació dels subgrups i distribució de tasques. Explicació de l'activitat de creació d'una campanya de sensibilització.	Cada grup tria el tema que vol explorar i relaciona les escenes de la pel·lícula amb les situacions o qüestions a tractar.
1 hora	Treball per equips. Reflexió per crear un punt de vista sobre el tema escollit. Tria del format de la campanya.	Pluja d'idees i elaboració de l'eslògan. Pros i contres de cada possible format: cartell, peça d'àudio o vídeo.
1 a 2 hores	Treball per equips per concebre l'eslògan i definir el format final de l'espot de campanya (cartell, peça d'àudio o vídeo).	Definició i disseny de l'eslògan definitiu i també de la producció final de la campanya de sensibilització.
1 a 2 hores	Treball per equips per elaborar l'espot de la campanya de sensibilització dissenyada. Presentació de cada creació al grup classe.	Realització del cartell, la peça d'àudio o el vídeo que plasma la campanya. Preparació de cada presentació.

*Aquesta activitat es pot fer en una sola sessió, però es proposa un desplegament més minuciós per aprofundir a l'aula en els drets a treballar.

3.4. De l'aula al món

Un cop enviats els resultats del vostre treball a l'aula (ja sigui el previ i/o el posterior a l'anada al cinema) per publicar-los al [web](#), us suggerim alguna petita acció per portar a terme en col·laboració amb les famílies del vostre alumnat. L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de com hauria de ser una ciutat amable, sana i harmoniosa de cara als i les adolescents com vosaltres.
2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa el respecte del dret a la ciutat per a nois i noies de la vostra edat.
3. Compartir a l'aula llibres de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica **Barcelona dona molt de joc**.

Si és possible, us aconsellem que visiteu amb l'alumnat l'apartat [Creacions escolars](#) del [web](#) i proposeu a les famílies entrar-hi.

3.5. Recull de creacions escolars

Un cop finalitzades les activitats prèvia i/o posterior a l'aula, cada grup classe ens farà arribar les reflexions i els aprenentatges de l'alumnat per email, Dropbox, WeTransfer o similar. Així anirem organitzant els resultats aportats per part de cada escola i els compartirem al [web](#).

Des de l'apartat [Creacions escolars](#), podreu accedir tant als vostres treballs de creació com als de la resta d'escoles participants, que estaran organitzats per nivells educatius.

Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

Quan ja hàgiu portat a terme amb l'alumnat totes les passes de la seqüència didàctica plantejada, us enviarem per correu electrònic un qüestionari d'avaluació que podreu omplir directament en línia. Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

Us agraïm la vostra col·laboració en acompanyar el treball reflexiu i creatiu dels drets dels infants als centres escolars i esperem les vostres aportacions per anar millorant any rere any.

L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de com hauria de ser una ciutat amable, sana i harmoniosa de cara als i les adolescents com vosaltres.

2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa el respecte del dret a la ciutat per a nois i noies de la vostra edat.

3. Compartir a l'aula llibres de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica **Barcelona dona molt de joc**.

4. MATERIAL COMPLEMENTARI

4.1. Enllaços d'interès

Podeu trobar més informació a:

- [Web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#)
- [Web d'Infància de l'Ajuntament de Barcelona](#)

Textos legislatius al web de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona (lectura fàcil):

- [Declaració Universal dels Drets Humans](#)
- [Convenció sobre els Drets de l'Infant](#)
- [Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona](#)

Altres:

- [Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència](#)
- [Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència](#)
- [Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat](#)
- [Exposició Habitar Barcelona. Reptes, combats i polítiques al segle XX](#)
- [Xavier Valls i el Pla Popular de Santa Coloma de Gramenet a La Vanguardia](#)
- [Pla Popular de Santa Coloma de Gramenet](#)
- ['Grama', una revista per a una ciutat en formació](#) a enelFondo
- [Gramenet, memòria del fang](#) a Directa
- [Videoclip de Pa mi barrio \(me duele\)](#) d'Isma.L186 i Queralt Lahoz

4.2. Bibliografia i filmografia

Bibliografia

- Antxustegi-Etxearte, O. (2014). *De suburbi a ciutat. El Pla Popular de Santa Coloma de Gramenet*. Santa Coloma de Gramenet: Fòrum-Grama
- Mata, T. (2020). *Nascuts per ser breus*. Barcelona: La Galera
- Senabre, E. (2011). *Política per a joves inquiets*. Alzira: Bromera

Filmografia

- *Bienvenidos al barrio*. Mohamen Hamidi (dir.). França, 2019
- *Gagarine*. Fanny Liatard i Jérémy Trouilh (dir.). França, 2020
- *Citizen Jane: batalla por la ciudad*. Matt Tyrnauer (dir.). EUA, 2016
- *[NO-RES], vida i mort d'un espai en tres actes*. Xavier Artigas (dir.). Espanya, 2011

Cicle de Cinema dels Drets dels Infants:
www.cinemadretsinfants.cat